

Utilpasset tilpasser

Benny Lihme anmelder:

Bitten Helweg:

“Den ompolstrede narkoman”.

Forfatterforlaget Attika. 143 s. kr. 178,-.

Midt i bølgen af strømlinede og ensartede evalueringer fra formidlingscentre og institutter, er det helt forfriskende at læse en mere lidenskabelig end videnskabelig bog om en moden kvindes mangeårige indsats med at nedtrappe og oprejse narkomaner.

En sådan bog er den tidligere tre-sprogede korrespondent og husejer i Virum Bitten Helweg's bog, om dels hendes personlige liv indtil en skilsmisse, dels hendes store kursskifte i tilværelsen med igangsættelsen af det, der skulle udvikle sig til et livsprojekt inspireret af bl.a. den franske klunser Abbé Pierre.

Flere år før det blev almindeligt at tale om “frivilligt socialt arbejde”, havde Bitten Helweg indrammet sit eget frie rum i form af det plejevederlagsfrie plejekollektiv for narkomaner “Den lille Fristad” udenfor Holbæk.

Efter godt 30 års liv sammen med mere end 300 narkomaner i den branche hun kalder “De Udstødtes Klub”, er der nu blevet tid til at nedskrive nogle af oplevelserne og erfaringerne.

Som arbejdet med narkomanerne, således også bogen med en dyrkelse af out-siderpositionen. Mennesket før reglerne, livet er vigtigere end loven, hellere civil ulydighed end blind lydighed osv. Som forfatteren siger det med Ionesco: “Stil dig udenfor – så kan du bevæge systemet” (og såmænd også med Archimedes. “Giv mig et punkt uden for jorden, og jeg kan dreje den”).

Der er en del kontant psykologisk og pædagogisk snusfornuft i bogen. Som udgangspunkt hylides det menneskesyn, at alle mennesker betyder noget og kan noget. Især hvis der skabes et psykisk rum, hvor nogen regner dem for no-

get og regner med dem. Godt nok kan alle ikke alt, men alle kan *noget*. Et “noget” som for “Den lille Fristad”s vedkommende blev restaurering og ompolstring af møbler, klunsermarkeder m.v. Dette hvilende på det ikke så ringe pædagogiske princip *Learning By Doing*. Helweg og narkomanerne uddannede sig selv og hinanden, lærte af erfaringerne, i dette alternativ til de bestående behandlingssystemer. Der tales mere om handling end om behandling, idet den enkelte som del af sit frivillige ophold, dels skal arbejde for føde og husleje, dels selv “må knokle sig ud af sit misbrug – andre kan ikke gå vejen for ham! Vi kan kun bakke ham eller hende op.”

At drive en fri fristad, betyder for Bitten Helweg at sige konsekvent nej til plejevederlag og anden form for offentlig finansiering. Ingen stegte duer ind gennem vinduet her! En form for frihedsdyrken, som de professionelle i bl.a. kriminalforsorgen aldrig lærer at begribe (jvfr. bogens muntre lønarbejdernedbrydende afsnit om “plejevederlag, nej tak!”).

Memoire-genren har som regel både charme og unoder. Charmen er i tilfældet her den person som træder frem af linjerne, unoderne den toneart der indimellem skrives i. Mens man lader sig rive med af forfatterens usædvanlige biografi – opvokset i Nansensgade, hus og flygel i Virum, ophold i Paris m.v., for at ende op med 30 års dybt personligt alternativt arbejde med at nedtrappe narkomaner, er der indimellem lige lovlig megen lyrik og varm luft i skrivestilen. Et eksempel herpå, er bogens fjollede titel “Den ompolstrede narkoman”, naturligvis med tykhu- det reference til narkomanernes deltagelse i stedets virksomhed med ompolstring af møbler.